

kundig onderzoek; een bibliotheek voor patiënten; gezondheidsvoorlichting en -opvoeding; ontwerp zwangerschapskaart; rapporten sterilisatie, instrumentarium, financiële administratie en laboratorium; de praktijkruimte van de huisarts; de ideale praktijkruimte van de apotheekhoudende huisarts; ervaringen met het N.H.G.-kaartsysteem; samenwerking huisarts-wijkverpleegster; ervaringen en mogelijkheden in de samenwerking tussen huisarts en psycholoog; ervaringen van een huisarts over de samenwerking met een socioloog; de begeleidingsbrief; het home-team; beschrijving van een vorm van samenwerking tussen huisarts en apotheker; de bereikbaarheid van de huisarts; enkele voorlopige mededelingen over het Apeldoornse experiment huisarts-maatschappelijk werker; onderlinge observatie der praktijkvoering door huisartsen; het behoeftepakket van de huisartsgeneeskunde; groepspraktijken; samenwerking van een huisarts met een vroedvrouw; een kleurcodering, een methode tot signalering van bedreigde patiëntengroepen op de werkkaart.

Wetenschappelijk onderzoek in het algemeen. 6 artikelen waaronder: Richtlijnen voor de opzet van wetenschappelijk onderzoek; ervaringen met het gebruik van „mark sensing“-kaarten ter verkrijging van praktijkgegevens; morbiditeitsonderzoek; vormen van gezamenlijk onderzoek.

Artikelen van beschouwende aard in engere zin: 42 artikelen, waaronder: Verscheidene jaarredenen,

uitgesproken door de voorzitters van het Genootschap ter gelegenheid van het jaarlijks congres; N.H.G.-Quo vadis?; naar een integrale geneeskunde; relatie arts-patiënt; wat en hoe?; enkele beschouwingen over het werk van de huisarts; de opzet, moeilijkheden en mogelijkheden van een sociologisch onderzoek in de huisartspraktijk; psychologische methoden aangepast aan de huisartspraktijk; het gesprek; de maatschappelijke rol van de huisarts in de moderne samenleving; studiegroep en persoonlijkheidsvorming; gezinsgeneeskundige verkenningen; de toekomst van de huisarts in Nederland; het advies; huisartsendiagnostiek; huisarts en revalidatie, regering en huisarts; gezin en ziekte; de methoden van de huisartsgeneeskunde.

Met deze summier opsomming, waarbij zoveel mogelijk een chronologische volgorde werd aangehouden, hopen wij de lezer inderdaad een — ongetwijfeld vluchtige — indruk te hebben gegeven van de verschillende onderwerpen uit de huisartsgeneeskunde, welke door het Genootschap en zijn leden in de afgelopen tien jaren werden bestudeerd of overdacht.

H.

Hogerzeil, H. H. W. (1957) huisarts en wetenschap; Mededelingen en publikaties van het Nederlands Huisartsen Genootschap 1, 1. (Onder deze titel zijn — als voorloper van „huisarts en wetenschap” — in februari en mei 1957 twee afleveringen verschenen).

Voorwoord bij het Woudschoten-rapport

De redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” heeft een bijdrage willen leveren aan de viering van het tienjarig bestaan van het Genootschap en heeft de gelukkige gedachte gehad ter gelegenheid hiervan in haar kolommen ruimte te bieden voor publikatie van een deel van het zogenaamde Woudschotenrapport van de Commissie wetenschappelijk Onderzoek van het N.H.G. Hierdoor kan de lezer in dit nummer kennis nemen van de eerste drie hoofdstukken van dit rapport.

De geschiedenis van het rapport wordt behandeld in het eerste hoofdstuk, zodat op deze plaats volstaan kan worden met hiernaar te verwijzen. Wat niet vermeld wordt is, dat de speciale adviseur die voor de behandeling van deze materie werd aangetrokken, collega N. H. Vroege is, medewerker van het Instituut voor Sociale Geneeskunde te Utrecht. Het rapport is door hem opgesteld. Collega Vroege heeft hieraan zeer veel tijd en moeite besteed. Op deze plaats past hiervoor een bijzonder woord van dank. Hij heeft hiermede niet alleen de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek,

maar ook het gehele Genootschap een belangrijke dienst bewezen.

Het vierde en vijfde hoofdstuk van het rapport, waarin respectievelijk consequenties van de deeltaken en suggesties en desiderata op korte en lange termijn worden behandeld, zijn niet afgedrukt. Deze hoofdstukken waren vooral bedoeld voor het N.H.G.-bestuur. Voor belangstellenden zijn op aanvraag bij het secretariaat van het N.H.G. nog enkele exemplaren van het volledige rapport verkrijgbaar.

Wat de lezer in dit nummer vindt zijn hoofdzakelijk beschouwingen over de omschrijving van de functie en van de deeltaken van de huisarts, zoals deze op de conferentie van Woudschoten zijn aangevaard en vastgelegd. Hierbij dienen enkele kanttekeningen te worden gemaakt.

In de eerste plaats dient te worden opgemerkt dat, wat hier wordt afgedrukt, een momentopname is. Zoals in elk rapport zijn de gedachten op een bepaald ogenblik vastgelegd. Dit tijdstip is inmiddels reeds enige jaren geleden: het rapport kreeg zijn

definitieve vorm in 1962. Hieraan is een ontwikkeling voorafgegaan en er is een verdere ontwikkeling op gevolgd. Als wij bijvoorbeeld de omschrijving van de functie van de huisarts leggen naast die van schrijver dezes enkele jaren tevoren — (1956) *Medisch Contact* 11, 730 — „de beoefening van een continue, integrale en persoonlijke geneeskunde voor de mens in zijn eigen omgeving”, zien wij dat het woord geneeskunde, wat direct doet denken aan pathologie, in 1959 is vervangen door „zorg voor de gezondheid” en dat de aanvaarding van verantwoordelijkheid hiervoor de nadruk krijgt. Bovendien werd in Woudschoten uitdrukkelijk toegevoegd, dat het Genootschap deze zorg niet alleen zag als curatief, maar ook als preventief en revaliderend. Hier zien wij een voorafgaande ontwikkeling geïllustreerd.

Een ontwikkeling welke na 1962 heeft plaatsgevonden, is bijvoorbeeld merkbaar als wij vergelijken wat in het rapport over afspraksprekuren is geschreven en wat sindsdien op dit gebied is gepubliceerd en gerealiseerd. Er zijn sinds 1962 ook verschillende belangrijke buitenlandse rapporten over de taak van de huisarts verschenen, zoals het Engelse „the field of work of the family doctor” (1963) en the W.H.O. Technical Reports nr. 257 („training of the physician for family practice”, 1963) en nr. 267 („general practice”, 1964). Een en ander neemt echter niet weg, dat het Woudschoten-rapport nog steeds bijzonder belangrijk en actueel is te noemen.

In de tweede plaats dient te worden opgemerkt dat tegen de indeling van de taak van de huisarts in de genoemde twaalf „deeltaken” bezwaren zijn aan te voeren. Dit is ook door de C.W.O. onderkend. In een aanhangsel en een begeleidend schrijven bij het rapport stelde zijzelf reeds dat deze deeltaken zeer ongelijk van betekenis zijn en dat deze in een min of meer chronologische volgorde zijn vermeld, waarbij bijvoorbeeld geen rekening is gehouden met de mate van belangrijkheid der diverse deeltaken. Hierdoor kan het geheel op de buitenstaander een wat rommelige indruk maken. De C.W.O. heeft getracht een meer logische indeling van het werk van de huisarts te ontwerpen, wat in een aanhangsel bij het oorspronkelijke rap-

port is opgenomen. Hierbij deed zich de moeilijkheid voor dat verschillende, van elkaar onafhankelijke, indelingen mogelijk zijn, al naar het uitgangspunt dat men hierbij kiest. Tegen elk van deze indelingen zijn ook bezwaren aan te voeren. Na rijp beraad heeft de C.W.O. daarom besloten het oorspronkelijke uitgangspunt van de Woudschotenconferentie te handhaven. De lezers gelieven dit te aanvaarden in het besef dat aan elke indeling — en aan elke generalisatie — onvermijdelijk bezwaren kleven. Er zijn ook lacunes in de deeltaken. Zo zou men zich kunnen afvragen of aan de verloskundige zorg van de huisarts niet meer aandacht had moeten worden besteed. Elk rapport heeft nu echter eenmaal zijn beperkingen. Dit rapport dient niet gezien te worden als definitief en allesomvattend. Het is een werkstuk dat historische waarde heeft als een mijlpaal in de geschiedenis van het Genootschap. Het rapport heeft zijn waarde als uitgangspunt ter bepaling van het beleid van het Genootschap bewezen en is voornamelijk zeker geschikt om hierop voort te bouwen. Het verheugt het bestuur dat het op deze wijze onder de aandacht kan komen van alle lezers van dit blad.

Er is over de „Woudschotenmaterie” reeds eerder geschreven. Belangstellende lezers worden verwezen naar de monografie van *Buma* — de voornaamste auctor intellectualis van de deeltaken — „beschouwingen over de plaats van de huisarts in de Nederlandse gezondheidszorg” en naar de artikelen in dit blad van ondergetekende onder de titel „N.H.G. Quo Vadis?”. De in dit nummer gepubliceerde beschouwingen zijn te zien als evoluties hiervan. Daar zij geheel binnen N.H.G.-kring tot stand zijn gekomen, zijn zij uiterst geschikt om ter gelegenheid van het tweede lustrum van het Genootschap in dit nummer van ons blad te worden afgedrukt.

F. J. A. Huygen

Buma, J. T. Beschouwingen over de plaats van de huisarts in de Nederlandse gezondheidszorg. Nederlands Instituut voor Preventieve Geneeskunde, 1959.

Huygen, F. J. A. (1959) huisarts en wetenschap 2, 187; (1959) huisarts en wetenschap 3, 12 en 54; (1960) huisarts en wetenschap 3, 135.